

UZASADNIENIE

Powód M. O., pozwem z dnia 3 sierpnia 2015 roku, złożonym do Sądu w dniu 6 sierpnia 2015 roku (data prezentaty sądowej) wniósł o zasądzenie od pozwanego J. B. kwoty 1.719,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty stanowiącej dwukrotność stosownego wynagrodzenia w rozumieniu przepisu art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy o prawach autorskich i prawa pokrewnych oraz kwoty 859,77 zł tytułem wydania uzyskanych korzyści na podstawie art. 79 ust 1 pkt 4 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 2.579,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, stanowiącej trzykrotność stosownego wynagrodzenia w rozumieniu art. 11 ust 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o ochronie baz danych. Niezależnie od powyższego, powód wniósł o zobowiązanie pozwanego do opublikowania na własny koszt w ogólnopolskiej edycji dziennika Gazeta (...) treści orzeczenia Sądu zapadłego w niniejszej sprawie w postaci ogłoszenia o wielkości jednego standardowego modułu w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że 6 sierpnia 2012 roku powziął wiadomość o naruszeniu przez pozwanego przysługujących powodowi praw autorskich do (...) wydawnictwa (...) poprzez rozpowszechnienie jednego jej fragmentu w serwisie internetowym pod adresem (...)

Odnosząc się do roszczenia ewentualnego powód wskazał, że cyfrowa Mapa Polski stanowi bazę danych, zaś zgodnie z ustawą o bazach danych korzystają one z ochrony tej ustawy niezależnie od ochrony przewidzianej ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Podstawę prawną żądania zamieszczenia ogłoszenia w prasie ogłoszenia stanowi art. 79 ust 2 pkt 1 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania zgodnie z zestawieniem kosztów załączonym do pozwu (pozew k. 2 – 3).

Wyrokiem zaocznym z dnia 25 lutego 2016 roku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.579,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 746 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokowi został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (k. 33).

W sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwany wniósł o uchylenie wyroku zaocznego, przekazanie Sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach oraz o oddalenie powództwa w całości wraz zasądzeniem na jego rzecz kosztów postępowania sądowego.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zaprzeczył ażeby naruszył prawa powoda. W pierwszej kolejności strona pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda. Wskazała, że powód nie wykazał posiadania praw autorskich do (...) Wydawnictwa (...) w 2012 roku, wykazał jedynie, że łączyła go umowa z firmą (...), która została rozwiązana z mocy prawa w 2008 roku, a następnie przedstawił aneks do nieistniejącej już umowy, zaś Instytut Geodezji i (...) w W. przeczy posiadaniu praw licencyjnych przez firmę (...). Pozwany zakwestionował również autentyczność wydruku mającego przedstawiać mapę, do której licencję wyłączną posiada powód wskazując, że powód przedstawił jedynie zrzut ekranu a nie całą mapę. Zdaniem pozwanego stanowisko to jest tym bardziej uzasadnione, że na stronie internetowej praktyki pozwanego została zamieszczona mapa darmowo dostępna, którą posługiwał się właściciel domeny. Pozwany wskazał, że zlecił wykonanie strony internetowej swojej praktyki lekarskiej firmie (...) Sp. z o.o. w W.. Pozwany podał, że nie przekazywał własnych materiałów firmie (...) sp. z o.o. w W. w postaci map oraz wskazał, że sam nie umieszczał ich na stronie internetowej przedmiotowej domeny. Ponadto pozwany wywiódł, że spółka (...) wprowadziła dla swoich klientów bezpłatne mapki google. Strona pozwana podniosła ponadto zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że kwestionuje fakt powzięcia przez powoda wiadomości o rzekomym naruszeniu jego praw autorskich w dacie 6 sierpnia 2012 roku, albowiem zdaniem pozwanego powód w dacie 6 lipca 2015 roku miał wysłać pismo do pozwanego, zatem w tej dacie wiedział o naruszeniu a tym samym roszczenie przedawniło się w lipcu 2015 roku. Ze względu na powyższe zdaniem strony pozwanej wniesienie pozwu w sierpniu 2015 roku było spóźnione (sprzeciw k. 39 - 42).

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Katowicach, jako sądowi właściwemu miejscowo (k. 56).

W replice na sprzeciw powód zaprzeczył, aby A. C. posiadał licencję udzieloną od Instytutu Geodezji i (...). Powód podkreślił, że uprawnienie firmy (...) prowadzonej przez A. C. do spornej mapki wynika również z noty copyright zamieszczonej na oryginalnym fragmencie mapy, nie zaś do innego podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną względem A. C.. Ponadto powód wskazał, że powód ponosi odpowiedzialność mimo zlecenia wykonania podmiotowi trzeciemu na podstawie art. 429 k.c. (pismo procesowe k. 60).

Na rozprawie w dniu 19.09.2017r. powód cofnął powództwo w całości ze zrzeczeniem się roszczenia wobec spełnienia świadczenia przez pozwanego w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wyroku zaocznego zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności i wniósł o umorzenie postępowania w sprawie. Powód podtrzymał wniosek o umorzenie postępowania, oraz na wypadek uznania przez Sąd cofnięcia powództwa jako zmierzającego do obejścia prawa, podtrzymał zgłoszone wnioski dowodowe wskazując, że zamknięcie rozprawy bez ich rozpoznania zmierzałoby do nierozpoznania istoty sprawy (pismo procesowe k. 134, e – protokół rozprawy z dnia 19.09.2017r., 00:02:01 k. 135, 00:20:00 k. 136).

Strona pozwana wniosła o nieuwzględnianie wniosku pozwanego o umorzenie postępowania. Ponadto wniosła o uznanie oświadczenia powoda o cofnięciu powództwa wraz z zrzeczeniem się powództwa jak zmierzającego do obejścia prawa z uwagi na to, że powód nie został zaspokojony dobrowolnie przez pozwanego, lecz w skutek postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wyroku zaocznego zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności. Ponadto podtrzymała wniosek o uchylene wyroku zaocznego i oddalenie powództwa (e-protokół rozprawy z 19.09.2017r. 00:03:37 k. 135).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. O. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) M. O. w Ł. w zakresie inżynierii i związanego z nią doradztwem technicznym w oparciu o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (wydruk (...) powoda k. 20).

Pozwany J. B. prowadzi specjalistyczną praktykę lekarską pod firmą (...) w K. w oparciu o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (wydruk (...) pozwanego k. 19).

W dniu 13 lutego 2006 roku została zawarta pomiędzy MAP 1 M. O. a C. A. C. umowa licencyjna wyłączna nr 5.13.3.2006. Przedmiotem umowy stosownie do treści § 1 było udzielenie (...) licencji wyłącznej na korzystanie z utworów wymienionych w § 2 umowy na wymienionych w umowie polach eksploatacyjnych, jak również ustalenie sposobu rozliczeń powstałych z tego tytułu.

Stosownie do treści § 2 C. oświadczył, że posiada pełne prawa autorskie majątkowe do cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy, a w szczególności do następujących programów komputerowych: Mapa Polski 3.0, Mapa Polski 3.1, Mapa Polski 4.0, Mapa Polski 6.0, Mapa Europy 1.2, Mapa Europy 2.0, Mapa Europy 6.0, Mapa Niemiec 1.0, Mapa Niemiec 6.0, Mapa Świata 1.2, Atlas Świata 2.0, P. – Wydanie 1, P. – Wydanie 2, Mapa Polski 98 z Książką Telefoniczną – Wydanie 1, Mapa Polski 98 z Książką Telefoniczną – Wydanie 2, Mapa Polski 99, Mapa Europy 99, Atlas Świata 2000, Multimedialny Atlas Świata 2001, AutoAtlas +Mapa Polski – Wydanie 1, AutoAtlas+Mapa Polski – Wydanie 2, AutoAtlas+Mapa Europy, AutoAtlas+Mapa Polski +Mapa Europy, D-Atlas, PL-Atlas, EU-Atlas.

Korzystanie przez powoda z ww. utworów zostało dopuszczone na polach eksploatacji obejmujących zezwolenie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na tychże polach eksploatacji oraz utrwalenie i zwielokrotnienie metodą poligraficzną i elektroniczną oraz rozpowszechnienie w sieciach teleinformatycznych rastrowych obrazów kartograficznych stanowiących element wymienionych w umowie opracowań, a także dokonywanie zmian w treści i formie graficznej wymienionych map – poprzez dodawanie

własnych punktów wskazujących lokalizacje obiektów punktowych, linowych lub powierzchniowych. Licencja ta została udzielona powodowi na okres 2 lat. Kolejnymi aneksami do ww. umowy, strony przedłużały jej obowiązywanie; ostatnim aneksem do umowy okres jej trwania został przedłużony na kolejne 6 miesięcy począwszy od dnia 13 lutego 2014 roku.

Dodatkowo aneksem nr (...) z dnia 12 lutego 2010 roku rozszerzono przedmiotowy zakres licencji powoda o kolejne 8 programów komputerowych: Mapa Polski 2007, Mapa Polski 2008, Mapa Polski 2009, Nawigator P. (...), Mapa Polski 2010, Mapa Europy 2010, (...) oraz Samochodowa Mapa Europy 2009 (dowód: umowa licencyjna, k. 12 - 13; aneksy nr (...) do umowy k. 14 - 17).

Zgodnie z cennikiem licencyjnym obowiązującym u powoda, opłata licencyjna obejmująca jeden fragment mapy za okres jednego roku wynosi 699 zł netto (799 zł brutto) (cennik licencyjny k. 18).

W dniu 6 sierpnia 2012 roku powód stwierdził, że w serwisie internetowym po adresem (...) zostały bezprawnie rozpowszechniony jeden fragment mapy, do której powodowi przysługuje autorskie prawo majątkowe (wydruk mapy ze strony internetowej k. 9 - 10).

Opublikowany fragment mapy pochodził z programu (...) C. 1997 - 2002. Na nocie copyright widnieje informacja, że wszelkie prawa zastrzeżono (wydruk mapy powoda k. 11).

Powyższy program z którego pochodzi fragment mapy nie został z nazwy wymieniony zarówno w umowie licencyjnej z dnia 13 lutego 2006 roku, jaki i w aneksie nr (...) z dnia 12 lutego 2010 roku rozszerzającym zakres programów objętych licencją wyłączną, jak i w pozostałych aneksach do przedmiotowej umowy (umowa licencyjna k. 12-14, aneksy k. 14 - 17).

Pismem z dnia 6 sierpnia 2012 roku powód zawiadomił pozwanego o stwierdzonym naruszeniu oraz wezwał do zapłaty kwoty 2.579,31 zł w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma, ale nie później jak do 20 sierpnia 2012 roku na wskazany w treści pisma rachunek bankowy (pismo k. 7, książka nadawcza k. 8)

Pozwany nie ustosunkował się do powyższego pisma (bezsporne).

Pozwany w sierpniu 2011 roku zlecił wykonanie strony internetowej swojego gabinetu lekarskiego zewnętrznemu podmiotowi (...) sp. z o.o. w W., będącemu właścicielem serwisu medserwis.pl (...) za świadczoną usługę internetową w latach 2011 - 2015 płacił abonament firmie (...) sp. z o.o. w W.. Abonament roczny za powyższą usługę wynosił 800 zł netto (984 zł brutto). Przy zawieraniu umowy zlecenia wykonania prezentacji, powód oświadczył, że jest właścicielem praw autorskich do przekazanych materiałów, które jak zapisano w umowie, zostały przekazane telefonicznie (umowa zlecenia k. 43v, faktury k. 44 - 46).

(...) sp. z o.o. wprowadziła dla swoich klientów darmowe mapki G. w 2010 roku. Firma (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. jest wydawcą serwisu medserwis.pl (...) ten udostępnia informacje o zdrowiu w szczególności informacje dotyczące chorób, dolegliwości. Na stronie medserwis.pl jest możliwość umieszczenia wizytówki lekarza, zawierającej podstawowe dane o jego osobie. Przez pierwszy okres lekarz mógł samodzielnie zamieszczać informacje w tej części portalu, w późniejszym okresie możliwość ta została zablokowana. Firma (...) sp. z o.o. nie posiada zarchiwizowanych danych i nie była w stanie ustalić czy sporna mapka została umieszczona na stronie internetowej oraz kto i kiedy ją tam umieścił (oświadczenie k. 43, zeznania świadka A. Z. złożone w ramach pomocy prawnej, sygn. akt II Cps 2/17, e-protokół (...):03:11 - 00:08:00 k. 120).

Instytut Geodezji i (...) w W. zawarł z firmą (...) O. w Ł. umowę licencyjną wyłączną nr 5.15.1.2006 w dniu 11.09.2006 r., której przedmiotem były wygenerowane z mapy Polski w skali 1:200 000 mapy rastrowe w skalach: 1:1 890 000, 1:630 000, 1:210 000 oraz 1:70 000. Umowa powyższa obowiązywała w okresie od dnia 11.09.2006 r. do dnia 11.09.2008 r. Zawarta Umowa wygasła dnia 11.09.2008 r. i nie była przedłużana na kolejne okresy. Instytut, po rozwiązaniu Umowy,

już potem nie współpracował z firmą (...). Instytut nigdy nie zawierał umowy licencyjnej ze spółką (...) S.A. z siedzibą w W. (dawniej: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.) (marka C.) (pismo (...) k. 49, korespondencja mailowa k. 47 – 48).

Na dzień 29 marca 2016 roku link o adresie (...) nie istniał (korespondencja mailowa k. 87).

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie wskazanych dowodów, w szczególności dowodów z dokumentów prywatnych złożonych przez strony postępowania.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego uznając, że dokumenty załączone do akt sprawy są wystarczające do wyjaśnienia sprawy. Sąd miał również na uwadze okoliczność, że nawet jeśli biegły stwierdziłby możliwość dokonania manipulacji przy wykonywaniu wydruku mapy ze strony internetowej, nie byłby on w stanie ustalić z całą pewnością, że działanie takie miało miejsce na kanwie rozpatrywanej sprawy, mając na względzie również czas jaki upłynął od daty wykonania wydruku jak i ograniczone dane jakimi dysponuje Sąd. Biegły mógłby wykonać opinię jedynie w oparciu o przedstawione przez strony zrzuty ekranu, ze względu na brak materiału źródłowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd uznał cofnięcie pozwu wraz z zrzeczeniem się roszczenia przez powoda jako niedopuszczalne uznając, że w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zmierza ono do obejścia prawa oraz narusza zasady współzycia społecznego.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego (§ 2). Stosownie do treści art. 203 § 4 k.p.c. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Cofnięcie pozwu jest to czynność procesowa, której istota polega na odwołaniu skierowanego do Sądu przez powoda żądania udzielenia ochrony prawnej. Cofnięcie żądania udzielenia ochrony odnosi się wyłącznie do konkretnego postępowania i skutkować będzie umorzeniem postępowania bez wydania merytorycznego orzeczenia. Podkreślić należy, że stosownie do treści art. 203 § 2 zd. 1 k.p.c. cofnięcie pozwu powoduje zniesienie zarówno skutków procesowych jak i materialnoprawnych wniesienia pozwu. W sytuacji, jak w niniejszej sprawie, w której cofnięcie pozwu połączone jest ze zrzeczeniem się roszczenia powoduje, że ponowne powództwo o to samo, przeciwko temu samemu pozwanemu, będzie podlegało oddaleniu jako bezzasadne. Zrzeczenie się roszczenia wywołuje sytuację procesową uniemożliwiającą, co do zasady wydanie merytorycznego orzeczenia. W związku z tym powód wnosząc o umorzenie postępowania wskazuje, że nie potrzebuje już merytorycznego rozstrzygnięcia jak i że nie będzie ponownie dochodził na drodze sądowej tego samego przedmiotu roszczenia procesowego.

Jak już zostało wspomniane, cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia podlega kontroli sądu. Sąd może jednak uznać te czynności za niedopuszczalne tylko w wyjątkowych wypadkach, określonych w art. 203 § 4 k.p.c., co więcej ocena przesłanek z art. 203 § 4 następuje zawsze w okolicznościach konkretnej sprawy i ujawnionych przez strony motywacji, a także w świetle ewentualnego materiału dowodowego zebranego w sprawie.

Sąd, co do zasady związany jest cofnięciem pozwu. Obowiązany jest jednak zawsze dokonać oceny, czy w świetle zgromadzonego materiału procesowego czynności wymienione w art. 203 § 4 nie są sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub czy zmierzają do obejścia prawa. Stwierdzenie tych okoliczności ma ten skutek, że mimo złożenia przez stronę odpowiedniego oświadczenia Sąd prowadzi nadal postępowanie, wydawszy uprzednio postanowienie stwierdzające uznanie tych czynności za niedopuszczalne i odmawiające umorzenia postępowania (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1966 roku, sygn. akt II CR 387/66, LEX nr 542)

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w postanowieniu z dnia 8 czerwca 2007r. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy i w sprawie brak było podstaw do przyjęcia, iż powód nie mógł skutecznie cofnąć w części pozwu (ograniczyć żądania pozwu), skoro z uwagi na fazę postępowania kwestia zezwolenia pozwanego na zadysponowanie przedmiotem sporu przez powoda nie miała znaczenia procesowego. Artykuł 203 § 4 k.p.c., który poddaje cofnięcie pozwu kontroli sądu, nie określa co należy rozumieć przez sprzeczność z prawem lub z zasadami współżycia społecznego, czy też zmierzanie do obejścia prawa. Przepis ten nawiązuje - choć nie bezpośrednio - do regulacji zawartej w art. 58 k.c. i na tle tego przepisu należy więc oceniać, czy czynność powoda jest dopuszczalna. Należy przyjmować domniemanie tej zgodności, gdyż niezgodność musi wynikać wyraźnie z zebranego w sprawie materiału lub oświadczeń stron (sygn. akt I ACz 223/07, LEX nr 493307).

Pod pojęciem sprzeczności z ustawą należy rozumieć działanie niezgodne i znajdujące aprobaty w normach prawa powszechnie obowiązującego. Czynności zmierzające do obejścia prawa rozumiane są jako czynności które nie są wprost zakazane i ich treść nie zawiera elementów sprzecznych z ustawą, ale zmierzają do osiągnięcia skutków prawnie zakazanych. Wskazać należy natomiast, że pojęcie zasad współżycia społecznego odsyła do norm moralnych, które odnoszą się do wzajemnych, zewnętrznych stosunków między ludźmi (także osobami prawnymi lub przedsiębiorcami) i które są dominujące w społeczeństwie polskim. Przez zasady współżycia społecznego rozumie się oceny moralne wyrażone w postaci uzasadnionych przez te oceny norm postępowania (norm moralnych), regulujących postępowanie jednych osób wobec innych. Ocena moralna to przeżycie polegające na udzieleniu aprobaty lub dezaprobaty jakiemuś czynowi ludzkiemu ze względu na to, w jakim stopniu przyczynia się ono do sprawiedliwego dobra innych ludzi.

Cofnięcie powództwa wraz z zrzeczeniem się roszczenia przez powoda, uzasadnione przymusowym wyegzekwowaniem kwoty dochodzonej pozwem na podstawie wyroku zaocznego zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności przy uwzględnieniu zarzutów podniesionych w sprzeciwie od wyroku zaocznego (brak legitymacji procesowej powoda, przedawnienie roszczenia) uznać należało w ocenie Sądu za niedopuszczalne. Pozostawienie bez merytorycznego rozpatrzenia zarzutów pozwanego doprowadziłoby do sytuacji, w której powód mógłby zostać zaspokojony w sposób nienależny, a taką sytuację należałoby uznać za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego i mogącą wskazywać na próbę obejścia prawa przez powoda. Postanowienie o umorzeniu postępowania jako orzeczenie o charakterze formalnym, bez odniesienia się do zarzutów strony pozwanej mogłoby wywołać u niej poczucie krzywdy i niesprawiedliwości takim zakończeniem sprawy, a w dalszej perspektywie wywołać negatywne skutki społeczne.

Powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 2006 nr 90, poz. 631 j.t. ze zm.) (dalej: u.p.a.p.p.) przedmiotem prawa autorskiego, a więc utworem, jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (art. 1 ust. 1 u.p.a.p.p.), w tym utwór wyrażony słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi: twory literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe (art. 1 ust. 2 pkt 1 u.p.a.p.p.). Mając powyższe na uwadze, uznać można, że mapa, jako utwór kartograficzny, również jest takim utworem.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 i 4 u.p.a.p.p. twórca może udzielić upoważnienia do korzystania z utworu na wymienionych w umowie polach eksploatacji z określeniem zakresu, miejsca i czasu tego korzystania. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, w zakresie objętym umową licencyjną. Stosownie do ust. 5 art. 67 umowa licencji wyłącznej powinna zostać udzielona na piśmie pod rygorem nieważności. Przedmiotem umowy udzielenia licencji wyłącznej jest upoważnienie przez twórcę (innego uprawnionego) innej osoby do korzystania z utworu na wymienionych w umowie polach eksploatacji z określeniem zakresu, miejsca i czasu tego korzystania.

Stosownie do treści art. 79 ust. 1 pkt 3 u.p.a.p.p. uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, między innymi naprawienia wyrządzonej szkody (a) albo na zasadach

ogólnych (b) albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Zgodnie z powszechnie przyjętą wykładnią powyższego przepisu przewidziane w art. 79 u.p.a.p.p. roszczenie o naprawienie wyrządzonej szkody oparte jest w pełni na zasadach odpowiedzialności deliktowej przewidzianej w art. 415 i nast. k.c. (vide: wyrok SN z dnia 11 sierpnia 2011 roku, CSK 633/10, Lex nr 949035).

Dodać należy, że odpowiedzialność osoby naruszającej autorskie prawa majątkowe na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) u.p.a.p.p. ma charakter *sui generis* w stosunku do standardowych reguł odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c. W przypadku dochodzenia przez wierzyciela obowiązku zapłaty na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy, obowiązek zapłaty jest niezależny od szkody po stronie uprawnionego, a zatem od wykazania wysokości poniesionego uszczerbku, istotny jest bowiem sam fakt naruszenia przynależnych mu autorskich praw majątkowych; odniesienie tego roszczenia do wynagrodzenia podyktowane jest dążeniem do uproszczonego, a zatem łatwiejszego i szybszego uzyskania ochrony i rekompensaty (vide: wyrok SN z dnia 8 marca 2012 roku, V CSK 102/11, LEX nr 1213427 oraz wyrok tegoż Sądu z dnia 21 października 2011 roku, IV CSK 133/11, OSNC 2012/5/62). Przy przyjęciu takiej konstrukcji nie powinno też budzić wątpliwości, że nie bada się również związku przyczynowego, albowiem mogłoby to mieć miejsce jedynie w stosunku do dwóch występujących czynników. Przy braku wymogu szkody nie można badać związku pomiędzy czynnikiem, którego nie ma bądź może nie być a innym elementem. Konieczne jest zatem wykazanie przez uprawnionego jedynie faktu naruszenia jego autorskich praw majątkowych oraz wysokości „stosownego wynagrodzenia”.

Przy znacznie ograniczonym zakresie ciężaru dowodowego w stosunku do ogólnych reguł odpowiedzialności odszkodowawczej nie budzi wątpliwości, że ciężar udowodnienia faktów w zakresie zastosowania przesłanek cyt. art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) u.p.a.p.p., zarówno co do legitymacji czynnej, hipotezy przepisu – naruszenia autorskich praw majątkowych, jak i objętego dyspozycją tegoż unormowania „stosownego wynagrodzenia”, zgodnie z ogólną regułą art. 6 k.c., spoczywa na uprawnionym, gdyż zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powołany przepis odnosi się do materialnoprawnego aspektu zagadnienia ciężaru udowodnienia faktu (ciężaru dowodu). Instytucja ciężaru dowodu w tym znaczeniu (materialnym) służy do kwalifikacji prawnej negatywnego wyniku postępowania dowodowego. Przepis regulujący rozkład ciężaru dowodu określa, jaki wpływ na wynik procesu ma nieudowodnienie pewnych faktów; inaczej mówiąc, kto poniesie wynikające z przepisów prawa materialnego negatywne konsekwencje ich nieudowodnienia (vide: red. Gniewek E., „Kodeks cywilny Komentarz”, 2008). Jeśli legitymacja bierna pozwanego zostanie wykazana, to na nim spoczywa ciężar wykazania, że jego działania nie są bezprawne.

W tym miejscu należy podkreślić, że omawiany przepis art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) u.p.a.p.p. został przez Trybunał Konstytucyjny częściowo uznany za niezgodny z Konstytucją i z dniem 1 lipca 2015 roku stracił moc w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej – w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 roku, SK 32/14, Dz. U. z 2015, poz. 932).

W ocenie Sądu powód, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie wykazał w niniejszej sprawie, że przysługuje mu legitymacja procesowa czynna do wystąpienia z niniejszym roszczeniem, który to zarzut słusznie podniosła strona pozwana.

Z załączonych do akt sprawy dokumentów (umowy licencyjnej oraz aneksów do niej), z których powód wywodzi swoje uprawnienie do zezwalania na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacyjnych określonych w umowie oraz na rozpowszechnianie map w systemach informatycznych, w tym w Internecie, nie wynika, aby tą umową została objęta również (...), z którego to programu jak twierdzi powód pochodzi sporny fragment mapki. Bowiem z treści umowy licencyjnej zawartej w dniu 13 lutego 2006 roku przez powoda z A. C.

Wydawnictwo (...) wynika, że licencja ta obejmowała 26 programów komputerowych w niej wymienionych, tj.: Mapa Polski 3.0, Mapa Polski 3.1, Mapa Polski 4.0, Mapa Polski 6.0, Mapa Europy 1.2, Mapa Europy 2.0, Mapa Europy 6.0, Mapa Niemiec 1.0, Mapa Niemiec 6.0, Mapa Świata 1.2, Atlas Świata 2.0, P. – Wydanie 1, P. – Wydanie 2, Mapa Polski 98 z Książką Telefoniczną – Wydanie 1, Mapa Polski 98 z Książką Telefoniczną – Wydanie 2, Mapa Polski 99, Mapa Europy 99, Atlas Świata 2000, Multimedialny Atlas Świata 2001, AutoAtlas+Mapa Polski – Wydanie 1, AutoAtlas+Mapa Polski – Wydanie 2, AutoAtlas+Mapa Europy, AutoAtlas+Mapa Polski+Mapa Europy, D-Atlas, PL-Atlas, EU-Atlas, jak również kolejne 8 programów komputerowych, tj.: Mapa Polski 2007, Mapa Polski 2008, Mapa Polski 2009, Nawigator P. (...), Mapa Polski 2010, Mapa Europy 2010, (...) oraz Samochodowa Mapa Europy 2009, o które rozszerzono przedmiotowy zakres licencji powoda mocą aneksu nr (...) z dnia 12 lutego 2010 roku do przedmiotowej umowy. Zatem, wśród tych 34 wymienionych powyżej szczegółowo programów komputerowych, brak jest programu Mapa Polski 2003, z której pochodzić ma fragment mapy objęty roszczeniem powoda w niniejszej sprawie.

Stosownie do treści art. 6 k.c., powód winien był wykazać, że nabył prawa do spornej mapy i posiada wyłączną licencję na zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacyjnych wymienionych w umowie licencji wyłącznej oraz na rozpowszechnianie mapki w tym w sieci Internet. Z treści przedstawionej umowy udzielenia licencji wyłącznej oraz czterech aneksów do niej sporządzonych nie wynika, aby obejmowała ona swoim zakresem również program Mapa Polski 2003, z której zdaniem powoda pochodzić ma sporny fragment.

W ocenie Sądu, prawa do wyłącznej licencji powoda do programu Mapa Polski 2003 nie można wywieść z treści § 2 umowy z dnia 13 lutego 2006 roku, w którym strony zdefiniowały, że przedmiotem umowy są wszelkie programy komputerowe zawierające cyfrową Mapę Polski lub też jej elementy, a w szczególności programy wymienione w tym paragrafie, którego zakres został następnie rozszerzony aneksem nr (...) z dnia 12 lutego 2010 roku. Powyższe wyliczenie nie obejmuje programu Mapa Polski 2003. W ocenie Sądu wymieniony katalog nie ma charakteru przykładowego. Mimo okoliczność posłużenia się w zapisie umownym sformułowaniem „w szczególności”, strony umowy postanowiły wymienić i oznaczyć konkretne nazwy 26 programów komputerowych stanowiących różne wersje mapy Polski i Europy, ale także określiły wydania powyższych programów objęte licencją. Następnie strony postanowiły rozszerzyć katalog programów na kolejnych 8 programów komputerowych. Tym samym stwierdzić należy, że strony ustaliły zakres przedmiotowy na który została udzielona licencja. Sąd stoi na stanowisku, że treść umowy licencyjnej nie może pozostawiać wątpliwości, co do przedmiotu objętego ochroną. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu do wyroku z dnia 28 sierpnia 2015 roku na podstawie umowy licencyjnej wyłącznej osoba trzecia nabywa zatem określone w umowie prawa do utworu. Utworem zaś ustawa o prawach autorskich i prawach pokrewnych określa każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia, w szczególności przedmiotem prawa autorskiego są m.in. utwory wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe). Utworem takim może więc być również mapa, o ile spełnia określone ustawą wspomniane wyżej kryteria. Skoro zatem przedmiotem umowy licencyjnej wyłącznej jest utwór w rozumieniu powyższym, umowa taka musi identyfikować ten utwór. Wskazanie utworu będącego przedmiotem umowy licencyjnej należy do essentialia negotii takiej umowy. Przedmiotu ochrony nie sposób domniemywać, czy określać na podstawie jakichś dodatkowych dokumentów nie objętych umową licencji. Innymi słowy przedmiot ochrony musi być w umowie zindywidualizowany (sygn. akt I ACa 287/15 LEX nr 1797164).

Z umowy licencji oraz sporządzonych do niej aneksów, na które powołuje się powód i z których wywodzi swoje uprawnienie nie wynika aby program Mapa Polski 2003 był objęty umową, jak również strona powodowa nie przedstawiła innych dowodów dodatkowych, z których można by wywnioskować że program komputerowy Mapa Polski 2003 jest objęty licencją wyłączną.

Odnosząc się również do legitymacji procesowej czynnej powoda zwrócić należy również uwagę na treść noty copyright znajdującej się na wydruku mapy, przedstawianej przez powoda jako wydruk oryginału. Bezsprzecznie z noty wynika, że prawa autorskie do Mapy Polski 2003 przysługiwały firmie (...) w latach 1997 – 2002, umowa licencji wyłącznej zawarta została natomiast w roku 2006 zaś naruszenie praw autorskich, które stwierdził powód miało miejsce w

sierpniu 2012 roku, zatem po terminie wynikającym z noty copyright. Powód nie przedstawił żadnych dokumentów, z których można było wywieść, że Wydawnictwu (...) w dalszym ciągu przysługują prawa autorskie do Mapy Polski 2003, i że przysługiwały mu one w dacie zawarcia umowy licencji wyłącznej a w konsekwencji – również przez niewymienienie programu w treści licencyjnej – że prawa te również przysługują powodowi na podstawie tejże licencji.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy uznał zarzut braku legitymacji czynnej powoda w niniejszej sprawie za uzasadniony.

W związku z powyższym ustaleniem braku legitymacji czynnej po stronie powoda, a tym samym nie możliwości dochodzenia przez powoda odszkodowania z tytułu bezprawnego naruszenia prawa wyłącznie przysługującemu powodowi, Sąd nie rozważał kwestii zasadności bądź niezasadności roszczenia powoda o zapłatę kwoty 859,77 zł tytułem wydania uzyskanych przez pozwanego korzyści opartego na art. 79 ust. 1 pkt. 4 u.p.a.p.p. jako roszczenia związanego z roszczeniem o zapłatę odszkodowania.

Sąd nie podzielił zarzutu przedawnienia podniesionego przez stronę pozwaną.

Roszczenia z tytułu naruszenia praw autorskich – podobnie jak inne roszczenia majątkowe – ulegają przedawnieniu, tzn. że po upływie określonego przepisami prawa czasu ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia. Żaden z przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie wskazuje jednak terminu przedawnienia roszczeń z zakresu prawa autorskiego. Zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 118 k.c., roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu z upływem lat 10, a w przypadku roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej i roszczeń okresowych – z upływem lat 3. Wszelkie postacie naruszenia osobistych i majątkowych praw autorskich, jako przejawy bezprawnej ingerencji w sferę praw wyłącznych, stanowią delikty prawa cywilnego (czyny niedozwolone), stąd właściwym jest stosowanie do nich terminów przedawnienia właściwych właśnie dla deliktów, tj. terminów uregulowanych w art. 442¹ k.c. Stosownie do treści art. 442¹ § 1 zd. 1 k.c., roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Co do zasady zatem, termin przedawnienia w sprawach z zakresu prawa autorskiego wynosi 3 lata od chwili, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednocześnie termin przedawnienia nie może być dłuższy niż 10 lat. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok SN z 14.12.2012, sygn. I CNP 25/12). Zaznaczyć trzeba, że poza kategorią roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich znajdują się roszczenia o zapłatę tytułem umów licencyjnych. Roszczenia przewidziane w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.) przedawniają się na podstawie art. 442¹ k.c. (wyr. SN z dnia 14 grudnia 2012 roku, I CNP 25/12, OSNC 2013 nr 7-8, poz. 89).

Przepis art. 442¹ § 1 zd. 1 k.c. wyraźnie określa moment, od którego należy liczyć początek biegu terminu przedawnienia, a jest nim dzień, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia, to z całą pewnością początek biegu terminu przedawnienia roszczeń powoda należy wiązać bezpośrednio z dniem 6 sierpnia 2012 roku, w którym to dniu powód powziął wiedzę o naruszeniu praw autorskich, jak również o osobie J. B., jako tego, który te prawa autorskie miał naruszyć. Data 6 sierpnia 2012 roku, jako data w której powód dowiedział się o szkodzie jak i osobie która tą szkodę wyrządziła wynika z daty wydruku mapy (k. 10) i powód sam przyznał w treści pozwu, że w tym właśnie dniu powziął wiedzę o naruszeniu oraz osobie naruszydciela. W związku z powyższym powód kierując pozew w dniu 6 sierpnia 2015 roku do sądu zmieścił się w ustawowym terminie do dochodzenia swoich roszczeń z zakresu ochrony prawa autorskiego. Zgodnie z treścią art. 112 zd. 1 k.c., termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca. Skoro zatem początek biegu terminu przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia rozpoczął się w dniu 6 sierpnia 2012 roku, bezsprzecznie, zgodnie z wykładnią przywołanego wyżej przepisu, zakończył on swój bieg również w dniu 6 sierpnia 2015 roku, a zatem pozew został złożony w ostatnim dniu terminu przedawnienia. Strona pozwana nie

przedstawiła żadnych okoliczności świadczących o tym że powód dowiedział się o szkodzie i osobie pozwanego w innym terminie niż wskazanym przez powoda i wynikającym ze zgromadzonego materiału dowodowego.

Sąd nie znalazł również podstaw do uwzględnienia roszczenia ewentualnego powoda w postaci zasądzenia od pozwanego kwoty 2.579,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty. Powód roszczenie ewentualne wywiódł z normy art. 11 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o ochronie baz danych (Dz.U.2001.128.1402 ze zm.). Stosownie do treści przywołanego artykułu producent, którego prawa do bazy danych zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z bazy danych. W rozumieniu powyższej ustawy, baza danych oznacza zbiór danych lub jakichkolwiek innych materiałów i elementów zgromadzonych według określonej systematyki lub metody, indywidualnie dostępnych w jakikolwiek sposób, w tym środkami elektronicznymi, wymagający istotnego, co do jakości lub ilości, nakładu inwestycyjnego w celu sporządzenia, weryfikacji lub prezentacji jego zawartości, zaś producentem bazy danych jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która ponosi ryzyko nakładu inwestycyjnego przy tworzeniu bazy danych (art. 2 ust. 1 pkt 1 i 4).

Zdaniem Sądu powód nie wykazał, że mapa opisana w pozwie stanowi bazę danych w rozumieniu ustawy o ochronie baz danych. W ocenie Sądu działanie pozwanego nie dotyczyło naruszenia mapy jako zbioru danych kartograficznych ale odnosiło się do warstwy graficznej mapy w postaci fragmentu mapy rozpowszechnionej w sieci Internet. Wskazać należy również, że powód nie wykazał aby zajmował pozycję producenta baz danych w rozumieniu ustawy, zaś stosownie do treści art. 6 u.o.b.d. producentowi bazy danych przysługuje wyłączne i zbywalne prawo pobierania danych i wtórnego ich wykorzystania w całości lub w istotnej części, co do jakości lub ilości. Pozycji powoda jako producenta baz danych nie można wywieść z umowy licencji załączonej do pozwu, bowiem dotyczy ona wyłącznie przeniesienia na powoda autorskich praw majątkowych na określonych polach eksploatacyjnych nie zaś statusu producenta baz danych.

Ze względu na powyższe ustalenia, Sąd nie uznał za zasadne żądania powoda do zobowiązania pozwanego do opublikowania na własny koszt w ogólnopolskiej edycji dziennika Gazeta (...) treści orzeczenia Sądu zapadłego w niniejszej sprawie. Powyższe roszczenie znajduje swoją podstawę w treści art. 79 ust. 2 u.p.a.p.p., zgodnie z którą uprawniony może się domagać jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd. Mając na względzie charakter prewencyjno – represyjny powyższego przepisu, zasadnym jest aby publikacji podlegały jedynie orzeczenia stwierdzające naruszenie praw przysługujących podmiotom uprawnionym.

Ze względu na powyższe, stosownie do treści art. 347 k.p.c. Sąd uchylił wyrok zaoczny z dnia 25 lutego 2016 roku i orzekł o żądaniu pozwu oddalając powództwo.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. ustanawiającym zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą koszty postępowania obowiązana jest zwrócić drugiej stronie, strony przegrywająca proces. Ze względu na oddalenie powództwa jako stronę przegrywającą uznać należy powoda. W związku z powyższym Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym na podstawie § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800). Stosownie do treści przepisu art. 348 kpc. koszty sprzeciwu i rozprawy zaocznej ponosi pozwany, nawet jeśli następnym wyrok zaoczny został uchylony, chyba że niestawiennictwo pozwanego było niezawinione lub że nie dołączono do akt nadesłanych do sądu przed rozprawą wyjaśnień pozwanego.